

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Ellen van den Berg	Datum	2 april 2024
Doorkiesnummer	14 030	Kenmerk	12200845
E-mail	ellen.van.den.berg1@utrecht.nl	Onderwerp	Plan van aanpak nav rekenkameronderzoek mentale gezondheid
Bijlage(n)		Beleidsveld	Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

In 2023 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar de uitvoering en doeltreffendheid van het beleid voor mentale gezondheid in Utrecht. Dit heeft geresulteerd in vier aanbevelingen, die uw raad op 29 februari heeft aangenomen.

Zoals aangegeven in de rekenkamerverordening bieden wij u na uw besluitvorming over de aanbevelingen van de Rekenkamer een plan van aanpak aan over de implementatie van uw besluiten. Deze brief, in de vorm van een beknopt plan van aanpak, geeft hier invulling aan.

Besluiten van de gemeenteraad

Uw raad heeft op 29 februari 2024 de onderstaande besluiten genomen naar aanleiding van het rapport 'Het gaat niet goed; een onderzoek naar de uitvoering en doeltreffendheid van het beleid voor mentale gezondheid in Utrecht' genomen:

1. Uit te werken hoe de gemeente gaat sturen op het bereiken van de doelen door de partijen en netwerken, om daarmee meer Utrechters met mentale problemen te bereiken.
2. Het onderwerp mentale gezondheid integraal op te pakken. En te zorgen voor samenhang tussen de netwerken en aansluiting tussen de preventieve zorg en de eerstelijnszorg, voor betere onderlinge verwijzingen. Zo kunnen wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg worden ontlast.
3. Het beleid voor mentale gezondheid een concreet doel te geven en het doel en het budget ervoor beter op elkaar af te stemmen. En alleen de interventies te subsidiëren die bij dat doel aansluiten en goed onderbouwd zijn, om de doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.
4. In het nieuwe beleid afspraken te maken over evaluatie en monitoring zodat duidelijker wordt wat het beleid oplevert en indien nodig bijgestuurd kan worden.

Hieronder gaan wij in op de besluiten en de voorgestelde aanpak.

Besluit 1: Werk uit hoe de gemeente gaat sturen op het bereiken van de doelen door de partijen en netwerken, om daarmee meer Utrechters met mentale problemen te bereiken.

Aanpak:

Zoals in het bestuurlijk wederhoor aangegeven, zijn een deel van de aanbevelingen verwerkt in de beleidsnota gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 – 2027'. In hoofdstuk C (pag. 76, paragraaf monitoren, sturen en verantwoorden) beschrijven we hoe we zicht krijgen op de voortgang van beleid. Dit is ook van toepassing op het beleid van mentale gezondheid.

Waar de beleidsnota en het hoofdstuk C nog niet voldoen, zullen wij daar in het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid verder invulling aan geven. Verder is er binnen de gemeente een nieuwe standaard voor beleidsnota's vastgesteld (in de raad van 21 juni 2023), waar ook de nieuwe beleidsnota en straks het uitvoeringsprogramma aan moet voldoen. In de nieuwe standaard zit uw aanbeveling al verwerkt. Deze stelt namelijk eisen aan beleidsdocumenten, zodat ieder stuk alle informatie bevat, die nodig is voor effectieve sturing en zicht op resultaten.

Besluit 2: Pak het onderwerp mentale gezondheid in de keten op. Zorg voor samenhang tussen de netwerken en aansluiting tussen de preventieve zorg en de eerstelijnszorg, voor betere onderlinge verwijzingen. Zo kunnen wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg worden ontlast.

Aanpak:

In de beleidsnota gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 – 2027' hebben wij het versterken van de samenwerking tussen verschillende vormen van formele en informele zorg, ondersteuning en activiteiten waaronder sport, kunst- en cultuuraanbod opgenomen (hoofdstuk B, p.47). De nadere uitwerking hiervan zal zijn beslag krijgen in het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid. Wij wijzen u in dit kader ook op het regioplan Midden-Nederland van het Integraal Zorgakkoord (IZA), ([Regiobeelden en regioplannen \(dejuistezorgopdejuisteplek.nl\)](https://dejuistezorgopdejuisteplek.nl)), waar het onderwerp mentale weerbaarheid in wordt benoemd. Daarin wordt met alle betrokken organisaties (zowel informeel als formeel) samengewerkt aan een transformatieplan waarin het versterken van de mentale gezondheid van inwoners centraal staat. Daarin pakken we mentale gezondheid op in de keten. Er wordt nu gekeken naar een infrastructuur voor een (collectieve) preventieve aanpak gericht op mentale gezondheid te versterken, waarbij expertise vanuit de aanvullende zorg waar nodig beschikbaar gesteld wordt in de vorm van consultatie, psycho-educatie of een individueel gesprek. Als we u informeren over de voortgang van de verschillende landelijke akkoorden zullen we ook hierover rapporteren.

Wel maken wij opnieuw de opmerking dat het versterken van de samenhang tussen netwerken en het verbeteren van de aansluiting tussen preventieve zorg en eerstelijnszorg de druk op de GGZ mogelijk kan verminderen, maar dat dit zeker niet de enige factor is die van invloed is op deze druk.

Besluit 3: Geef het nieuwe beleid voor mentale gezondheid een concreet doel en stem het doel en het budget ervoor beter op elkaar af. Subsidieer alleen de interventies die bij dat doel aansluiten en goed onderbouwd zijn om de doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.

Aanpak:

In de beleidsnota gezondheid ‘Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 – 2027’ staan in hoofdstuk B op pagina 46/47 de doelen voor mentale gezondheid beschreven. Deze doelen hebben wij zo concreet mogelijk gemaakt als passend binnen een beleidsdocument. Een verdiepingsslag hiervan komt waar nodig in het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid. De beleidsnota gezondheid is overigens niet de enige plek waar mentale gezondheid een onderwerp is. Ook in andere beleidsnota’s binnen het sociaal domein is mentale gezondheid een thema. In het uitvoeringsprogramma brengen we deze beleidsnota’s zo veel mogelijk bij elkaar. Naar aanleiding van een vraag van onze partners verkennen we momenteel bijvoorbeeld de mogelijkheden om psycho-educatie of aanbod op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling nadrukkelijker in te bedden in het programma en/of curriculum van VO-scholen. Vanuit het uitvoeringsprogramma en nadere regels willen we sturing geven aan de besteding van beschikbare budgetten.

Besluit 4: Maak in het nieuwe beleid afspraken over evaluatie en monitoring zodat duidelijker wordt wat het beleid oplevert en indien nodig bijgestuurd kan worden.**Aanpak:**

In de notaperiode van 2024 tot en met 2027 geven we twee keer de voortgang van het beleid weer over de totale nota. In de tussentijdse rapportage staan de resultaten, effecten en duidingsinformatie centraal om de vraag te beantwoorden ‘doen we de dingen goed?’. Bij de eindrapportage beantwoorden we ook de andere twee vragen: doen we de goede dingen en richten we ons op de goede dingen? We verrijken elke rapportage met relevante kaders, randvoorwaarden en contextfactoren. Aan het eind van de looptijd van de nota kijken we ook naar ontwikkelingen en effect op de gezondheidsverschillen in Utrecht. Indien de tussenrapportages op het gebied van mentale gezondheid aanleiding geven tot bijsturing, zullen wij dit uiteraard doen en uw raad hiervan op de hoogte stellen. Waar nodig voegen we in het uitvoeringsprogramma indicatoren toe.

Planning

De planning van bovenstaande uitwerking van de besluiten ziet er als volgt uit:

Vaststellen beleidsnota gezondheid ‘Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 – 2027’	Q2 2024
Uitvoeringsprogramma mentale gezondheid	Q4 2024
Informeren raad over voortgang beleidsnota gezondheidsbeleid	Q4 2025 en Q4 2027
Verantwoorden opvolgen aanbevelingen via Jaarstukken (informeren op hoofdlijnen)	Jaarlijks bij aanbieden jaarstukken aan de raad

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,